

Βασίλειος Π. Βερτουδάκης
Αναπληρωτής Καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας
Τμήμα Φιλολογίας, Φιλοσοφική Σχολή ΕΚΠΑ

Τομέας Κλασικής Φιλολογίας
Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου
157 84 Αθήνα (Γραφείο 706)
Τηλ.: +30-210-7277619 / 6978721790

Ηλεκτρονική διεύθυνση:
vasvert@phil.uoa.gr
Ακαδημαϊκή ιστοσελίδα:
<https://uoa.academia.edu/VVertoudakis>

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τόπος γεννήσεως	Ρόδος
Χρονολογία γεννήσεως	4 Αυγούστου 1965
Οικογενειακή κατάσταση	Έγγαμος, δύο θυγατέρες
Στρατιωτική θητεία	1988–1990, Υπαξιωματικός Τεθωρακισμένων

ΣΠΟΥΔΕΣ

1983–1988	Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών. Πτυχίο Φιλολογίας, ειδίκευση: Κλασική Φιλολογία.
1991–1995	Πανεπιστήμιο Χαϊδελβέργης (Ruprecht–Karls–Universität Heidelberg): Μεταπτυχιακές σπουδές (Αρχαία Ελληνική Φιλολογία, Λατινικά, Αρχαία Ιστορία) και διδακτορική έρευνα με υποτροφία της Ακαδημίας Αθηνών.
1996	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Διδακτορικό δίπλωμα Κλασικής Φιλολογίας. Βαθμός: Άριστα.

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ

Τρέχουσα θέση	Αναπληρωτής Καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας, Φιλοσοφική Σχολή ΕΚΠΑ.
2018–2022	Επίκουρος Καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας, στο ίδιο Τμήμα.
2013–2018	Λέκτορας Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας, στο ίδιο Τμήμα.

2000–σήμερα	Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Μέλος του Συνεργαζόμενου Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Σ.Ε.Π.), Πρόγραμμα σπουδών: «Σπουδές στον ελληνικό πολιτισμό».
2011	Εκλογή σε θέση Λέκτορα Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας, Φιλοσοφική Σχολή ΕΚΠΑ.
2007–2012	Πατριαρχική Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Κρήτης.
2002–2003	Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμήμα Φιλολογίας, Διδάσκων επί συμβάσει (Π.Δ. 407/80).
1997–2007	Δημόσια μέση εκπαίδευση: Πειραματικό Γυμνάσιο & Λύκειο Ηρακλείου.
1995–1997	Ιδιωτική μέση εκπαίδευση: Παγκρήτιον Εκπαιδευτήριο, Ηράκλειο

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

2023, Ιούνιος	Freie Universität, Βερολίνο: Συμμετοχή στο Colloquium του Institut für Griechische und Lateinische Philologie, Centrum Modernes Griechenland.
2023, Απρίλιος	The University of Sydney (Σύδνεϋ, Αυστραλία): Διδασκαλία στο Colloquium του Department of Modern Greek and Byzantine Studies. Πρόγραμμα Υποτροφιών του Ι.Κ.Υ. για την ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ μελών ΔΕΠ ελληνικών πανεπιστημίων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων του εξωτερικού.
2023, Ιανουάριος	Πανεπιστήμιο της Αλεξάνδρειας (Αίγυπτος): Συνεπιβλέπων σε διδ. διατριβή (Merhan Amin, <i>Production Design and Costume Design or Films Inspired By Greek Mythology In The Twenty-First Century</i>).
2020, Αύγουστος	Oxford University Press: Κριτής για υποβληθείσα πρόταση (Edition with commentary of the 254 epigrams of Gregory of Nazianzus).
2020, Μάιος	Πρόσκληση για διδασκαλία στο Πανεπιστήμιο Λομονόσοφ της Μόσχας στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus+. (Η διδασκαλία αναβλήθηκε λόγω της πανδημίας και κατόπιν του πολέμου στην Ουκρανία).
2019–2022	Συμμετοχή σε ευρωπαϊκό ερευνητικό πρόγραμμα με τίτλο «Die Zukunft des kulturellen Erbes im Modernen Europa». Γενικός συντονισμός: Πανεπιστήμιο του Πότσταμ.
2019, Νοέμβριος	Πανεπιστήμιο Κύπρου, Τμήμα Κλασικών Σπουδών και Φιλοσοφίας: Μέλος εξεταστικής επιτροπής για την κρίση διδακτορικής διατριβής (Αντρέας Θεοδοσίου, <i>Η γενική περιοδική πυρκαγιά στην ηρακλείτεια κοσμολογική σκέψη</i>).

- 2019, Μάρτιος Κρατικό Πανεπιστήμιο της Τιφλίδας Ivane Javakhishvili: Διδασκαλία στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus+.
- 2018, Μάιος Πανεπιστήμιο Κύπρου, Τμήμα Κλασικών Σπουδών και Φιλοσοφίας: Μέλος εξεταστικής επιτροπής για την κρίση διδακτορικής διατριβής (Μαρία Χριστοδούλου, *Έκδοση και σχολιασμός των επιγραμμάτων του Απολλωνίδη*).
- 2009, Απρίλιος Πανεπιστήμιο La Laguna, Τενερίφη (Ισπανία), Τμήμα Κλασικής Φιλολογίας, Διδασκαλία στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus +.
- 2001, Ιούλιος Πανεπιστήμιο Χαϊδελβέργης, Seminar für klassische Philologie: Μεταδιδακτορική έρευνα με υποτροφία του DAAD.

ΛΟΙΠΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

- 1998–2008 Σχολή Ξεναγών Κρήτης. Καθηγητής στο μάθημα «Ιστορία της αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας».
- 2000–2007 Περιφερειακό Επιμορφωτικό Κέντρο (Π.Ε.Κ.) Ηρακλείου. Διδασκαλία σε σεμινάρια εισαγωγικής και ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης φιλολόγων.
- 2000, Οκτώβρ. Tulln an der Donau (Αυστρία): Σεμινάριο Comenius με θέμα “Intergenerational learning”.
- 2001–2004 Εθνικός συντονιστής σε ευρωπαϊκό εκπαιδευτικό πρόγραμμα Comenius για τη δευτεροβάθμια σχολική εκπαίδευση (συμμετέχουσες χώρες: Ισπανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Πολωνία, Ελλάδα). Διεξαγωγή σεμιναρίων σε Μαδρίτη, Στράτφορντ, Οπόλε, Ηράκλειο, Χιχόν, Μάντσεστερ.
- 2005, Οκτώβρ. Χιχόν (Ισπανία): Εκπαιδευτής σε Σεμινάριο Comenius με θέμα “Managing intercultural issues”.
- 2006, Μάρτιος Jaunpils, Ρίγα (Λετονία): Σεμινάριο Comenius με θέμα “Projektmanagement im Rahmen des europäischen Schüleraustausches”.
- 2008, Ιούλιος Ιερουσαλήμ (Ισραήλ), International School for Holocaust Studies, Yad Vashem, Σεμινάριο με θέμα: “Jewish History – Holocaust in Education”.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ – ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ – ΒΡΑΒΕΙΑ

- Υποτροφία του Ι.Κ.Υ. για τη σειρά εισαγωγής (3ος) στην (τότε ενιαία) Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών (1983).
- Υποτροφία της Ακαδημίας Αθηνών (Κληροδότημα Αλεξάνδρου Λοβέρδου), κατόπιν πανελλήνιου διαγωνισμού, για μεταπτυχιακές σπουδές στη Γερμανία (1991-95).

Υποτροφία του D.A.A.D. για μεταδιδακτορική έρευνα βραχείας διάρκειας στο Πανεπιστήμιο Χαϊδελβέργης (2001).

Κρατικό Βραβείο στην κατηγορία της απόδοσης κειμένου της αρχαίας ελληνικής γραμματείας στα Νέα Ελληνικά για το βιβλίο: *Αρισταίνετος, Έρωτικά έπιστολαί* (2020).

Συμπερίληψη του βιβλίου μου *Ο Υπερίων στα ερείπια των Αθηνών. Η ιδέα της Ελλάδας και ο Φρήντριχ Χαίλντερλιν* (Αθήνα 2021) στον βραχύ κατάλογο για το βραβείο δοκιμίου του περιοδικού «Αναγνώστης» (2022).

Πρώτος επιλεγείς στο Πρόγραμμα Υποτροφιών του Ι.Κ.Υ. (2023) για την ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ μελών ΔΕΠ ελληνικών πανεπιστημίων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων του εξωτερικού (The University of Sydney).

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

Αρχαία ελληνική λογοτεχνία

- Ερωτική λογοτεχνία
- Επιγραμματική ποίηση, έμμετρες επιγραφές
- Λογοτεχνία της κλασικής περιόδου: τραγωδία, ιστοριογραφία, πολιτική σκέψη και φιλοσοφία
- Επιστολογραφία

Πρόσληψη της κλασικής αρχαιότητας

- Ιστορία των ιδεών στον νεότερο κόσμο σε αναφορά με την ελληνορωμαϊκή αρχαιότητα
- Γερμανικός Νεο-ουμανισμός
- Ιστορία και θεωρία των κλασικών σπουδών

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

1. Ζ΄ Διεθνές Συνέδριο για την Οδύσσεια, Ιθάκη, 3-8 Σεπτ. 1993.
2. Η΄ Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο, Ηράκλειο, 9-14 Σεπτ. 1996.
3. 11^ο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Φιλοσοφίας, Μήθυμα Λέσβου, 20-26 Αυγ. 1999.
4. Επιστημονική Ημερίδα του Τμήματος Φιλολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης με θέμα: «Τα Αρχαία Ελληνικά στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση», Ηράκλειο, 1 Μαρτίου 2000.
5. Επιστημονική Ημερίδα της Ελληνικής Φιλοσοφικής Εταιρείας, με θέμα: «Περιοδικά φιλοσοφικής ύλης στην Ελλάδα του 20^{ου} αιώνα», Αθήνα, 19 Μαΐου 2000.
6. 13^ο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Φιλοσοφίας, Ρόδος, 18-25 Αυγ. 2001.
7. Θ΄ Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο, Ελούντα, 1-7 Οκτ. 2001.
8. 14^ο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Φιλοσοφίας, Σάμος, 2-8 Αυγ. 2002.

9. Ζ΄ Πανελλήνιο Συμπόσιο Λατινικών Σπουδών, Θεσσαλονίκη 16-19 Οκτ. 2002.
10. Η΄ Πανελλήνιο Συμπόσιο Λατινικών Σπουδών, Κομοτηνή, 2-5 Μαΐου 2007.
11. Γ΄ Πανελλήνιο Συνέδριο Φιλοσοφίας της Επιστήμης, Αθήνα, 27-29 Νοεμβρίου 2014.
12. Α΄ Διεθνές Συνέδριο Αρχαίας Κυπριακής Γραμματείας, Λευκωσία, 20-22 Μαρτίου 2015.
13. Δ΄ Πανελλήνιο Συνέδριο Φιλοσοφίας της Επιστήμης, Αθήνα, 1-3 Δεκεμβρίου 2016.
14. Διεθνές Συνέδριο για τον ποιητή Σαχλίκη. Οργάνωση: Κέντρο Κρητικής Λογοτεχνίας, Ηράκλειο, 30 Ιουλίου 2018.
15. International conference “Cyprus as a Literary Topos”, Αθήνα, 21-22 Σεπτεμβρίου 2018.
16. International conference “Sex and the City: Aspects of sexual intercourse in Greco-Roman antiquity”, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία, 11-13 Ιουνίου 2019.
17. Τα διδακτικά εγχειρίδια στο ελληνικό κράτος, Συνέδριο του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Αθήνα, 17-20 Δεκεμβρίου 2021.
18. International conference «Fake News in und aus der Antike», Trier (Γερμανία), 1-3 Ιουνίου 2022.
19. Διεθνές Συνέδριο «Αίνος Υπάτης: Η Υπάτη και η περιοχή της από την αρχαιότητα έως την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους», Υπάτη, 22-24 Σεπτεμβρίου 2022.
20. Επιστημονικό συνέδριο «Αμάχανον γλυκύπικρον ὄρπετον: Ο έρωτας στη διαχρονία της ελληνικής γραμματείας», Αθήνα, 13 Φεβρουαρίου 2023.

ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ

Κύριος επιβλέπων σε επτά εν εξελίξει διδακτορικές διατριβές:

Σιγαλού Μαρία, *Ο κόσμος του θεάτρου στο αρχαίο ελληνικό επίγραμμα.*

Αντωνάτος Γεώργιος-Κωνσταντίνος, *Οι κόσμοι Ελλήνων και βαρβάρων μέσα από τα έργα του Ευριπίδη: δύο κόσμοι εν συγκρίσει.*

Μπεκιάρη Ελένη, *Τραγικοί πατέρες στον Ευριπίδη: σχέσεις πατέρα παιδιών στις τραγωδίες Μήδεια, Ιππόλυτος, Ηρακλής, Ιφιγένεια εν Αυλίδι, Βάκχαι.*

Στρόφαλη Βασιλίνα, *Φιλολακωνισμός: Σπαρτιακές επιδράσεις στον αθηναϊκό βίο.*

Σανδαλή Μαρία, *Η λατρεία του Αχιλλέα στην Αυτοκρατορική Περίοδο.*

Γραββάνη Μαρία, *Σοφόκλειοι ήρωες και ηρωίδες στο αρχαίο ελληνικό επίγραμμα.*

Γκοτζαμπασοπούλου Φωτεινή, *Η αιμομιξία στην αρχαία ελληνική και λατινική γραμματεία.*

ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Έχουν ολοκληρωθεί οι ακόλουθες διπλωματικές εργασίες υπό την εποπτεία μου:

- Ανδριανάκης Θεόδωρος, «*Ματρὸς περὶ γούνασιν: Οι τραγικές μορφές της Νιόβης και της Μήδειας στα εκφραστικά επιγράμματα 129-143 της Πλανούδειας Ανθολογίας*», 2017.
- Ξαπλαντέρη Ευγενία, «*Η στάση του Θουκυδίδη και του Πολύβιου απέναντι στους προγενέστερους τους ιστορικούς*», 2017.
- Στρόφαλη Βασιλίνα, «*Θεωρητικός λόγος περί τυραννίδος τον 4ο αι. π.Χ.: Ξενοφώντας *Ιέρων*, Πλάτωνος *Πολιτεία*, Αριστοτέλους *Πολιτικά**», 2020.
- Παναγιωτοπούλου Μαρία, «*Το θέμα της ὕβρεως στις ευριπίδειες τραγωδίες *Ιππόλυτος* και *Βάκχες* – Σχέσεις θεών και ανθρώπων*», 2021.
- Αποστολοπούλου Βασιλική-Δέσποινα, «*Ερωτικό πάθος και γυναικεία εκδίκηση στον Ευριπίδη: *Ιππόλυτος*, *Μήδεια*, *Εκάβη**», 2021.
- Ουσταμπασίδη Ευτυχία-Λυδία, «*Η έννοια της ψυχής στο αρχαίο ελληνικό επίγραμμα*», 2021.
- Καραγιάννη Δανάη, «*Το μικτό πολίτευμα στον Θουκυδίδη και τον Πολύβιο*», 2022.
- Γραββάνη Μαρία, «*Η γυναικεία ψυχοσύνθεση στις σωζόμενες τραγωδίες του Σοφοκλή*», 2022.
- Γκοτζαμπασοπούλου Φωτεινή, «*Εκδικητικές Γυναίκες στην Αρχαία Ελληνική και Ρωμαϊκή Μυθολογία: Αλθαία, Κλυταιμνήστρα, Μήδεια και Πρόκνη*», 2022.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

- 1.4.2009: Πανεπιστήμιο La Laguna, Τενερίφη, Τμήμα Κλασικής Φιλολογίας. «*Society and Literature in Ancient Crete*».
- 9.12.2014: Επιστημονικές συναντήσεις του Τομέα Κλασικής Φιλολογίας, Τμήματος Φιλολογίας ΕΚΠΑ. «*Η κλασική φιλολογία κατά τον Friedrich Nietzsche ως φιλοσοφική ερμηνευτική*».
- 10.11.2016: Επιστημονικές συναντήσεις του Τομέα Κλασικής Φιλολογίας, Τμήματος Φιλολογίας ΕΚΠΑ. «*Γλυκύτατον πῦρ: Ερωτική ηδονή και λογοτεχνική χάρις στην επιστολογραφία του Αρισταίνετου*».
- 9.6.2017: Colloquium μεταπτυχιακών φοιτητών Τμήματος Ιστορίας – Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ. «*Ομοφυλοφιλία και ερωτική ηθική στην ελληνική αρχαιότητα*».
- 1.11.2017: Colloquium του Τμήματος Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας, ΕΚΠΑ. «*Friedrich Nietzsche: “Wir Philologen”*».
- 26.5.2018: Σωματείο Μεταπτυχιακών Σπουδών Γερμανικής Φιλολογίας, Αθήνα. Heinrich Böll, “*Wanderer kommst du nach Spa...*”.
- 6.3.2019: Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου Αθηνών. «*Οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και ο πολιτικός στοχασμός της κλασικής αρχαιότητας*».

- 13.3.2019: Κρατικό Πανεπιστήμιο Τιφλίδας, Ινστιτούτο Κλασικής Φιλολογίας. «From Simonides of Ceos to Heinrich Böll: A case study on the reception of Classical Antiquity in Germany».
- 27.11.2019: Πανεπιστήμιο Κρήτης, Τμήμα Φιλολογίας. «Η ερωτική επιστολογραφία του Αρισταίνετου».
- 7.9.2020: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, οργάνωση: Αρχαία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορία (ΑΣΚΙ). «Φιλελληνισμός και αρχαιογνωσία: Η ιδέα της Ελλάδας στον Friedrich Hölderlin».
- 16.3.2022: Colloquium του Τμήματος Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας, ΕΚΠΑ. «Friedrich Hölderlin, *Hyperion*».
- 1.12.2022: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, ΠΜΣ Κλασικής Φιλολογίας. «Απόλλων και Διόνυσος: από τον J. J. Winckelmann στον Friedrich Nietzsche».
- 19.4.2023: The University of Sydney, Σύδνεϋ, Αυστραλία. “Aristaenetos *Philoplaton*. A Greek Erotic Epistolographer and a Turning Point in the History of Sexuality”.
- 20.4.2023: The University of Sydney – Ελληνική Κοινότητα Σύδνεϋ. «Γλώσσα και ταυτότητα στη διαχρονία του Ελληνισμού».
- 16.5.2023: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών. «Ο *Οιδίπους Τύραννος* του Σοφοκλή: Μια ανάλυση».
- 20.6.2023: Freie Universität, Centrum Modernes Griechenland, Βερολίνο. «Η εικόνα της Ελλάδας στη Γερμανία: Από τον απολλώνιο Winckelmann στον διονυσιακό Nietzsche».

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

I. Βιβλία

1. *Epiigrammata Cretica. Λογοτεχνικοί τόποι και μύθοι της Κρήτης στο αρχαίο ελληνικό επίγραμμα*, διδακτορική διατριβή, Ηράκλειο: Εκδόσεις Βικελαίας Δημοτικής Βιβλιοθήκης, 2000, σσ. 245. ISBN: 960-7970-07-1.
2. *Το όγδοο βιβλίο της Παλατινής Ανθολογίας. Μια μελέτη των επιγραμμάτων του Γρηγορίου του Ναζιανζηνού*, Αθήνα: Ινστιτούτο του Βιβλίου – Α. Καρδαμίτσα, 2011, σσ. 285. ISBN: 978-960-354-293-3

3. Αρισταίνετος, *Έρωτικάί έπιστολαί*. Εισαγωγή, κείμενο, μετάφραση, σχόλια Βασίλειος Π. Βερτουδάκης, Αθήνα: Gutenberg 2018, σσ. 404. ISBN: 978-960-01-1966-4
4. Friedrich Nietzsche, *Για τη Φιλολογία – Θέσεις και αφορισμοί*, Επιλογή κειμένων, μετάφραση, επιλεγόμενα Βασίλειος Π. Βερτουδάκης, δίγλωσση έκδοση, Αθήνα: Περισπωμένη, 2019, σσ. 119. ISBN: 978-618-521-255-1
5. Βασίλειος Π. Βερτουδάκης / Αμφιλόχιος Παπαθωμάς, *Βασιλιάς και φαρμακός. Η τραγωδία Οιδίππου Τύραννος του Σοφοκλή*, Αθήνα: Εκδόσεις Σύλλυβος, 2020, σσ. 900. ISBN: 978-618-84454-3-7
6. *Ο Υπερίων στα ερείπια των Αθηνών. Η ιδέα της Ελλάδας και ο Friedrich Hölderlin*, Αθήνα: Εκδόσεις Περισπωμένη, 2021, σσ. 176. ISBN: 978-618-521-254-4

II. Μελέτες και άρθρα

7. «Η μορφή του Οδυσσέα στα επιγράμματα της *Παλατινής Ανθολογίας*», στο: Μ. Παΐζη-Αποστολοπούλου (επιμ.), *Εύχην Όδυσσεϊ, Πρακτικά Ζ' Διεθνούς Συνεδρίου για την Οδύσσεια*, Ιθάκη 1995, σσ. 229-238.
8. «Ρεαλιστικές τάσεις στην αλεξανδρινή ποίηση και το πρόβλημα της αυτονομίας της ποιητικής τέχνης. Συμβολή στη διερεύνηση της αισθητικής του ρεαλισμού στην ελληνιστική περίοδο», στο: Κ. Βουδούρης (επιμ.), *Ελληνική Φιλοσοφία και καλές τέχνες / Greek Philosophy and the Fine Arts* (Πρακτικά 11ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Φιλοσοφίας), Αθήνα 2000, σσ. 22-29.
9. «Η θέση της Κρήτης στην επιγραμματική ποίηση της ελληνιστικής και αυτοκρατορικής εποχής», *Πεπραγμένα Η' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου*, Τόμος Α1, Ηράκλειο 2000, σσ. 83-89.
10. «Η πλατωνική αλληγορία του Σπηλαίου, ήτοι μύθος περί παιδείας και απαίδευσίας», *Νέα Παιδεία* 98 (2001), σσ. 110-120.
11. «*Ιέραξ και Περιστέρα*. Θεωρία και επικοινωνιακή πολιτική των Διεθνών Σχέσεων στις θουκυδίδειες δημηγορίες του Κλέωνος και του Διοδότου», στο: Κ. Βουδούρης (επιμ.), *Ρητορική, επικοινωνία, πολιτική και φιλοσοφία* (Πρακτικά 13ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Φιλοσοφίας), Αθήνα 2002, σσ. 40-48.
12. «Ελληνοκεντρισμός vs Λατινομάθεια. Διαπιστώσεις και προβληματισμοί περί ελληνικών μεταφράσεων της λατινικής γραμματείας», *Επιστημονική Επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ.*, τεύχ. Τμήματος Φιλολογίας 10 (2002-2003), σσ.

- 517-526 [= *Μεταφραστική θεωρία και πράξη στη λατινική γραμματεία* (Πρακτικά Ζ΄ Πανελληνίου Συμποσίου Λατινικών Σπουδών), Θεσσαλονίκη: University Studio Press, 2003.]
13. «Οι κοσμοπολιτικές ιδέες της αρχαίας Στοάς και οι σύγχρονες θεωρίες των Διεθνών Σχέσεων», στο: Κ. Βουδούρης (επιμ.), *Πόλις, κοσμόπολις και παγκοσμιοποίηση / Polis and Kosmopolis: Problems of a Global Era* (Πρακτικά 14ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Φιλοσοφίας), Αθήνα 2003, σσ. 44-55.
14. «Η λογοτεχνική παραγωγή της Κρήτης από τις αρχές έως και την ύστερη αρχαιότητα», στο: Κέντρο Κρητικής Λογοτεχνίας (έκδ. – επιμ.): *Ηράκλειο. Πορεία στο χρόνο και τον πολιτισμό / Heraklion and its area, a journey through time*, Ηράκλειο 2004, σσ. 103-125.
15. «Από τον Θουκυδίδη στον Henry Kissinger. Οι σύγχρονες θεωρίες των διεθνών σχέσεων και η αναγωγή τους στην αρχαιοελληνική πολιτική σκέψη», *Εξωτερικά θέματα* 15 (2004), σσ. 13-28. [Αναδημοσίευση με συμπληρώσεις: *Παλίμψηστον* 19/20 (2004-2005), σσ. 49-62].
16. «Έρευνες στην επιγραμματική ποίηση του Ριανού», *Πεπραγμένα Θ΄ Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου*, τόμος Α5, Ηράκλειο 2006, σσ. 255-266.
17. «Υπό το αμερικανικό *delirium graecum*: Ο επιτάφιος λόγος του Abraham Lincoln στο Gettysburg», *Παλίμψηστον* (Παράρτημα) 21/22 (2006-2007), σσ. 245-261.
18. Jaeger, Werner (1888-1961): Λήμμα στη *Μεγάλη Ορθόδοξη Χριστιανική Εγκυκλοπαίδεια*, τ. 4, Αθήνα: Στρατηγικές Εκδόσεις, 2011, σσ. 499-500.
19. «Σύριες πριγκίπισσες και ελληνίζοντες θεολόγοι. Θρησκευτική ανεκτικότητα και πολιτισμική ώσμωση στα χρόνια των Σεβήρων», στο: Μιχαλόπουλος, Α.Ν. / Τσίτσιου-Χελιδόνη, Χ. (επιμ.), *Πολυπολιτισμικότητα στη Ρώμη. Κοινωνική και Πνευματική Ζωή*. Πρακτικά του Η΄ Πανελληνίου Συμποσίου Λατινικών Σπουδών, (Κομοτηνή, 2-5 Μαΐου 2007), Αθήνα 2013, σσ. 118-126.
20. «“Philosophia facta est quae philologia fuit”: Η Κλασική Φιλολογία κατά Φρήντριχ Νίτσε ως Φιλοσοφική Ερμηνευτική», *Νέα Εστία* τόμ. 178, τεύχ. 1869 (2016), σσ. 464-478.
21. «Αρχαία επιγραμματική ποίηση Κρήτης και Κύπρου: συγκλίσεις και αποκλίσεις», στο: Α. Παναγιώτου / Α. Γεωργιάδου (επιμ.), *Η Αρχαία Κυπριακή Γραμματεία ανά τους αιώνες*, Πρακτικά Α΄ Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου Αρχαίας Κυπριακής Γραμματείας, Λευκωσία 2017, σσ. 201-211.

22. «Η κρίση της επιστήμης και η Κλασική Φιλολογία στη Δημοκρατία της Βαϊμάρης: Ιστορικές και φιλοσοφικές προϋποθέσεις», *Παρουσία*, Περίοδος Β΄, τόμος 21 (2017 - 2018), σσ. 213-229.
23. «Philosophia facta est quae philologia fuit: La filología clásica según Friedrich Nietzsche como hermenéutica filosófica», *Revista de Filosofía* 146 (2019), σσ. 170-187 [Traducción de P. Deligiannakis].
24. «Between Gynephilia and Pederasty: Erotic Dilemmas and Sexual Preferences in the Greek Anthology», *Επιστημονική Επετηρίς της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών*, 44 (2019 - 2020), σσ. 117-130.
25. «From Rome to Athens: Political Theory of Classical Antiquity in the Making of the United States of America», στο: Α. Παπαθωμάς / Γρ. Κάρλα / Δ. Σταμάτης (επιμ.), *Ήματα πάντα, Τιμητικός Τόμος στον Καθηγητή Ανδρέα Ι. Βοσκό*, Αθήνα: Ινστιτούτο του Βιβλίου - Καρδαμίτσα, 2020, σσ. 25-41.
26. «The Crisis of Science and Classical Philology in the Weimar Republic», στο: Ελ. Γκαστή (επιμ.), *Δόσις ἀμφιλαφής. Τιμητικός Τόμος για την Ομότιμη Καθηγήτρια Κατερίνα Συνοδινού*, Ιωάννινα: Εκδόσεις Carpe Diem, 2020, σσ. 17-34.
27. «Ο Ιωάννης Συκουτρής, το Συμπόσιο και ο μύθος τους», στο: Πλάτωνος *Συμπόσιον*, Εισαγωγή - Κείμενο - Μετάφραση - Σχόλια: Ι. Συκουτρής, Προλεγόμενα - Βιβλιογραφία - Επίμετρο: Β. Π. Βερτουδάκης, Α. Παπαθωμάς, Αθήνα 2021, σσ. 17-60.
28. «Πρόλογος» στο: Φιλίστρατος, *Τὰ ἐς Τυανέα Ἀπολλώνιον*. Εισαγωγή - μετάφραση - σχόλια: Δημήτριος Χατζημιχαήλ - Ευαγγελία Βαρμπομπίτη, Πρόλογος: Βασίλειος Π. Βερτουδάκης, Θεσσαλονίκη: Ζήτρος, 2022, σσ. 9-15.
29. «Ανθρωπιστικές σπουδές και κλασικά σχολεία. Μια ματαιώση και μια νέα πρόταση για την ελληνική εκπαίδευση», στο: Ανδρέας Γ. Μαρκαντωνάτος / Βασίλειος Λιοτσάκης, *Άγαθός τε καὶ σοφός. Τιμητικός τόμος εις μνήμην του Φάνη Ι. Κακριδῆ*, Ιωάννινα 2022, σσ. 35-47.
30. «Προς μια δυναμική αξιοποίηση της κλασικής παιδείας στη σύγχρονη —ή τη μελλούμενη— εποχή», *Νέα Εστία*, Αφιέρωμα: Κλασικά Γράμματα, τόμ. 187, τεύχ. 1893, Δεκ. 2022, σσ. 732-740.
31. «A Hellenistic Philosopher from Cyprus in the *Greek Anthology*: Epigrams on Zeno of Citium», στο: G. Carla / A. Carvouni / A. Gavrielatos / A. Papatomas (eds), *Cyprus in Texts from Graeco-Roman Antiquity*, Leiden / Boston: Brill, 2023, σσ. 311-325.

III. Συλλογικά πανεπιστημιακά συγγράμματα

32. Ε. Αλεξίου / Ι. Αναστασίου / Β. Βερτουδάκης / Μ. Γιώση / Δ. Λυπουρλής / Θ. Στεφανόπουλος / Α. Τσακμάκης / Μ. Χριστόπουλος, *Γράμματα Ι: Αρχαία Ελληνική και Βυζαντινή Φιλολογία*, τ. Α': *Αρχαϊκή και κλασική περίοδος*, Πάτρα: Εκδ. Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, 2001.
33. Β. Βερτουδάκης / Ε. Ηλιάδου / Β. Λεντάκης / Φ. Μανακίδου / Α. Τσακμάκης / Στ. Τσιτσιρίδης / Β. Φυντίκογλου / Μ. Χριστόπουλος, *Γράμματα Ι: Αρχαία Ελληνική και Βυζαντινή Φιλολογία*, τ. Β': *Ελληνιστική και αυτοκρατορική περίοδος*, Πάτρα: Εκδ. Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, 2001.
34. Μ. Χριστόπουλος / Β. Βερτουδάκης / Α. Μπάζου, *Ανθολογία κειμένων από τη γραμματεία των ελληνιστικών και αυτοκρατορικών χρόνων*, Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών 2015.
35. Θ. Αντωνοπούλου / Β. Βερτουδάκης / Ν. Καναβού / Δ. Καραδήμας / Α. Καρβούνη / Γ. Κάρλα / Α. Κορολή / Β. Λεντάκης / Σ. Ματθαίος / Α. Μπάζου / Α. Παπαθωμάς, *Μεταγενέστερη ελληνική γραμματεία: Αυτοκρατορικοί Χρόνοι – Ύστερη Αρχαιότητα – Πρώιμο Βυζάντιο, Εισαγωγή, κείμενο, μετάφραση, σχόλια*, Αθήνα: Εκδόσεις Σίλλυβος, 2019.
36. Πλάτωνος *Συμπόσιον*, Εισαγωγή - Κείμενο - Μετάφραση - Σχόλια: Ι. Συκουτρής, Προλεγόμενα - Βιβλιογραφία - Επίμετρο: Β. Π. Βερτουδάκης, Α. Παπαθωμάς, Αθήνα 2021.

IV. Βιβλιοκρισίες / Βιβλιοκριτικά δοκίμια

37. A. Martínez Fernández, *Epigramas hellenisticos de Creta*, Madrid 2006, στο: *Myrtia* 24 (2009), σσ. 402-405.
38. A. Martínez Fernández (ed.), *Estudios de Epigrafía Griega*, Santa Cruz de Tenerife 2009, στο: *Bryn Mawr Classical Review* 2010.07.20 (σσ. 5).
39. Joann Charoutot, *Ο Εθνικοσοσιαλισμός και η Αρχαιότητα* (μετ. Γ. Καράμπελας), Αθήνα: εκδ. Πόλις, 2012, στο: *The Athens Review of Books* 32 (Σεπτ. 2012), σσ. 9-10.
40. A. Martínez Fernández, *Επιγραφές Πολυρρηγίας*, Αθήνα 2012, στο: *Epigraphica* 75 (2013), σσ. 513-515.

41. Friedrich Nietzsche, *Επιστολές. Επιλογή από την αλληλογραφία του* (μετ. Γ. Σωφρονιμίδης), Αθήνα: Παπαζήσης, 2014, στο: *The Athens Review of books* 55 (Οκτ. 2014), σσ. 43-45.
42. Vincent Azoulay, *Περικλής. Η Αθηναϊκή δημοκρατία υπό τη δοκιμασία του μεγάλου ανδρός* (μετ. Δ. Δημακόπουλος), Αθήνα: Πόλις, 2015, στο: *The Athens Review of books* 70 (Φεβρ. 2016), σσ. 18-20.
43. Ann Carson, *Ερως ο γλυκόπικρος - δοκίμιο για το ερωτικό παράδοξο στην κλασική παράδοση* (μετ.: Α. Μελετιδίου), Αθήνα: Δώμα, 2019, στο: *The Athens Review of books* 112 (Δεκ. 2019), σσ. 31-34.
44. «Νηφάλιες εντυπώσεις από ένα βίαιο θέμα: η διδακτορική διατριβή του Δημήτρη Αρμάου: Η προσφορά της ξεριζωμένης καρδιάς, Αθήνα: Gutenberg, 2011», *Νέο Πλανόδιον*, 28.12.2020.

V. Νεκρολογία

45. «In memoriam Humbert Petersmann», *Παλίμνηστον* 18 (2003), σσ. 365-366.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΤΕΡΟΑΝΑΦΟΡΩΝ

- Supplementum Epigraphicum Graecum*, vol. L (2000), edited by A. Chaniotis, R.S. Stroud and J.H.M. Strubbe: σ. 298, αρ. 879.
- Supplementum Epigraphicum Graecum*, vol. LII (2002), edited by R.S. Stroud, H.W. Pleket, A. Chaniotis: σ. 353.
- Katia Sporn, *Heiligtümer und Kulte Kretas in klassischer und hellenistischer Zeit*, Heidelberg: Verlag Archäologie und Geschichte, 2002: σ. 19, passim.
- A. Martínez Fernández, *Epigramas Helenísticos de Creta*, Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas, 2006: σ. 305, passim.
- A. Martínez Fernández, “El culto y los honores a los héroes en la antigua Creta”, στο: E. Calderón - A. Morales - M. Valverde (επιμ.), *Koinòs Lógos. Homenaje al professor José García López*, Murcia: Universidad de Murcia, Servicio de Publicaciones, 2006, σσ. 595-602: σ. 596, σημ. 2· σ. 601, σημ. 38.
- Angelos Chaniotis, “What Difference did Rome Make? The Cretans and the Roman Empire”, στο: B. Forsén and G. Salmeri (επιμ.), *The Province Strikes Back. Imperial Dynamics in the Eastern Mediterranean*, Helsinki: The Finnish Institute at Athens, 2008, σσ. 83-105: σ. 96, σημ. 100.

- B. Forsen and G. Salmeri (eds.), *The Province Strikes back – Imperial Dynamics in the Eastern Mediterranean*, Helsinki 2008: σ. 96, σημ. 100 και σ. 105.
- Angelos Chaniotis, “European Identity: Learning from the Past?”, στο: A. Chaniotis, A. Kuhn, and C. Kuhn (επιμ.), *Applied Classics: Constructs, Comparisons, Controversies*, Stuttgart: Steiner, 2009, 27-56: σ. 37, σημ. 29.
- Yannis Tzifopoulos, *Paradise Earned: The Bacchic-Orphic Lamellae of Crete*, Washington, DC – Cambridge, MA 2010: passim και στον κατάλογο βιβλιογραφίας.
- E. Alexiou, “Plutarchs *Lysander* und *Alkibiades* als ‘Syzygie’: Ein Beitrag zum moralischen Programm Plutarchs”, *Rheinisches Museum N.F.* 153 (2010) 323-352: σ. 337 σημ. 35.
- Amanda Kelly, “The Cretan Slinger at War – A Weighty Exchange”, *The Annual of the British School at Athens* 107 (2012) σσ. 273-311: σε υποσημειώσεις.
- Rachele Ricceri, *Gregorio Nazianzeno, Carm. II.1.50: introduzione, testo critico, trazuzione e commento*, διδ. διατριβή Roma-Gent 2013: σ. 277 passim.
- Elwira Kaczyńska, “The Cretan Origin of Numenius Heracleotes in the Light of Ancient Greek Dialectology”, *Κρητικά Χρονικά ΛΓ’* (2013), σ. 40.
- W.R. Paton, *Greek Anthology*, vol. I, Loeb, Revised edition by Michael A. Tueller, 2014: p. xxxi.
- Maria Mili, *Religion and Society in Ancient Thessaly*, Oxford 2015: σ. 208, σημ. 265, σ. 393.
- Elwira Kaczyńska, “Epimenides’ Tale of the Birth of Zeus”, *Graeco-Latina Brunensia* 21 (2016), σ. 159, σημ. 9.
- Ruben Neidinger, *Das Erbe des Minos. Die Überbauung minoischer Ruinen im dorischen Kreta*, Heidelberg 2017: σ. 145, passim.
- Stephanie P. Craven, *The Mercenaries of Hellenistic Crete*, Diss. The University of Texas 2017: σ. 339, passim.
- S. Belioti, “Die christlichen und paganischen sakralen Namen in den spätantiken Epigrammen des Gregor von Nazianz”, στο: Oliviu Felecan (επιμ.), *Proceedings of ICONN 4* (2017) 1151-1159: σ. 1153, σημ. 8.
- Elvira Pataki, “Herma gynaikón. Női erények és költői megjelenítésük Nazianzosi Szt. Gergely sírepiagrammáiban”, στο: Ursula Tóth (επιμ.), *Hereditas Graeco-Latinitas IV: Scientia – Ethica*, Debrecen 2017, 9-39: σ. 14, σημ. 17.

- D. Benétos, “From *Divus Augustus* to *Vicarius Christi*: Examples of Self-presentation in a Period of Transition”, στο: A. Gavrielatos (ed.), *Self-presentation and Identity in the Roman World*, Cambridge 2017, 208-239: σ. 220, σημ. 49.
- Andra Juganaru, *Family Double Monasteries in the Fourth and the Fifth Centuries: An Inquiry into the Theological Roots, Social Context, and Early Evolution of an Old Practice*, Diss. Central European University, Budapest 2018: σσ. 64, 207.
- A. Katsonas, “A Cultural History of the Cretan Labyrinth: Monument and Memory from Prehistory to the Present”, *American Journal of Archaeology* 12 No. 3 (July 2018) 367-396.
- A. Kotsonas, “Homer, The Archeology of Crete and the ‘Tomb of Meriones’ at Knossos”, *The Journal of Hellenic Studies*, 138 (2018) 1-35: σσ. 8, 10, 34.
- C. Simelidis, “Gregory of Nazianzus and the Christian Epigram in the East”, στο: Christer Henriksen (επιμ.), *A Companion to Ancient Epigram* (Blackwell Companions to the Ancient World), Malden, MA 2019, σσ. 633-648: passim, πρώτο στο “Further reading”.
- Maria Kanellou, Ivana Petrovic, and Chris Carey (eds.), *Greek Epigram from the Hellenistic to the Early Byzantine Era*, Oxford University Press, Oxford 2019: σ. 11, σημ. 64· σ. 392.
- Bradley K. Storin, *Self-Portrait in Three Colors. Gregory of Nazianzus’s Epistolary Autobiography*, Univ. of California Press, Oakland, California 2019: σ. 247, passim.
- Matthew A.T. Poulos, *Callimachus and Callimacheanism in the Poetry of Gregory of Nazianzus*, Diss. Catholic Univ. of America, Washington D.C. 2019: σσ. 59-71, passim.
- A. Kotsonas, «Politics, Research Agendas and Abortive Fieldwork Plans over Lyktos, Crete: A History of Archaeological Research», *The Annual of the British School at Athens* 114 (2019) 399-443: σσ. 399 και 443.
- Marco Tentori Montalto, “Zum Epigramm für den Söldner Plator (SEG 42, 329)”, *Museum Helveticum* 77.1 (2020) 96-114: σ. 99, σημ. 14 και σ. 114.
- Enrico Cerroni, “A commentary on Gregory of Nazianzus, AP 8.2”, *Graeco-Latina Brunensia* 25 (2020) 61-70: σημ. 43.
- Simon Goldhill / Emma Greensmith, “Gregory of Nazianzus in the *Palatine Anthology*: The poetics of Christian death”, *The Cambridge Classical Journal* 66 (2020), σσ. 29-69 (σ. 29 και 68).

Alex Poulos, “Gregory of Nazianzus and the epigrammatic tradition”, στο: Fernando Rodrigues Junior – Breno Battistin Sebastiani – Bárbara da Costa e Silva (cords.), *A Poética Calimaquiiana e sua Influência na Poesia Epigramática*, Coimbra 2021, 197-219 (passim και στον κατάλογο βιβλιογραφίας, σ. 165).

Γιώργος Κεντρωτής, « Η γλώσσα της ποίησης. Η λεγόμενη ενδογλωσσική μετάφραση και τα επιγράμματα του Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου προς τον Μέγα Βασίλειο για την εκδημία του», στο: *Ποδήλατα και ποδηλάτες. Περί μεταφράσεως ο λόγος*, Αθήνα 2021, σ. 550 (ειδική επαινετική αναφορά), 563, 655 (βιβλιογραφία).

Γιώργος Κεχαγιόγλου, *Η κομψή ιστορία ‘Το κατ’ Ευμένειαν και Σαπριάδην’ (Κατάσκοπος των του κόσμου πραγμάτων)*, Θεσσαλονίκη 2022, σ. 22 και 308.

Ιούνιος 2023

Βασίλειος Π. Βερτουδάκης